

Ankara, 12.06.2019

Özü: Temsil, imza onaylaması ve imza sirküleri işlemleri (Ticaret şirketleri ve kooperatiflerde)

GENELGE No. (16)

..... NOTER ODASI BAŞKANLIĞINA
..... NOTERLİĞİNE

Birliğimizce yayımlanan, ticaret şirketleri ve kooperatiflerde temsil, imza sirküleri ve imza onayı ile ilgili konuları kapsayan genelge ve genel yazıların birleştirildiği bu genelge, Yönetim Kurulunun 10.06.2019 tarihli toplantısında görüşülerek kabul edilmiştir.

TEMSİL

1- Genel olarak:

6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 41'inci maddesinde “Başkası adına ve hesabına temsil kamu hukukundan doğmuşsa, temsil yetkisinin içeriği ve derecesi bu konudaki yasal hükümlere; temsil hukuksal bir işlemde doğmuşsa, temsil yetkisinin içeriği ve derecesi o hukuksal işleme göre belirlenir” hükmü yer almaktadır.

Temsil ve yetkinin kaynağı, kanunlar, sözleşmeler veya yetkili organların kararları olabilir. Yönetici ve temsilciler, kanunlar ve sözleşmeler ile belirlendiği takdirde bir tayinden, yetkili organların kararları ile belirlenmiş ise bir seçimden bahsedilir. Bu nedenle, temsil şeklinin ve temsilcilerin belirlenmesinde, temsil ve yetkinin kaynağına bakılması gerekmektedir.

2- Banka temsilcilerinin noterlik işlemleriyle ilgili olarak ibraz etmeleri gereken belgeler:

Banka yetkililerinin noterliklerde yaptıracağı işlemler sırasında yetkili olduklarını ne şekilde belgelendireceklerine ilişkin sorumuza, Türkiye Bankalar Birliği Genel Sekreterliği tarafından gönderilen 16.9.1991 tarih ve 19438 sayılı yazıda:

“Hukuk Müşavirleri Kurulumuz, banka yetkililerinin noterler nezdinde yapacakları işlemlerde esas olarak noterden tasdikli imza sirküleri veya ticaret sicili memurluğundan düzenlenmiş yetki belgesi ibraz etmelerinin yeterli olacağı görüşüne varmıştır.” denilmesi nedeniyle banka yetkililerinin bu belgeleri ibraz etmeleri yeterli bulunmaktadır.

Yönetim Kurulu'nun 24.07.1998 günlü toplantısında alınan karar uyarınca, banka temsilcilerinin mevzuata uygun olmayan bankaya ait imza sirküler kitapçığının ilgili sayfalarını veya şahıslara ait imza beyannamelerini ibraz ederek, banka adına işlem yaptırılmaları mümkün bulunmamaktadır.

3- Temsil yetkisinin ilzam (bağlama) yetkisini de içerdiği:

Uygulamada zaman zaman temsile ilişkin bilgilerin yer aldığı belgelerde sadece “temsil” kelimesine yer verilmekte, bunun yanında “ilzam” kelimesinin yazılmadığı görülmekte ve bu durum noterliklerde duraksamalara yol açmaktadır.

Birleştirme nedeniyle yürürlükten kaldırılan 03.04.1989 tarihli ve (26) sayılı Genelge'de açıklandığı üzere; temsil yetkisinin kapsam ve sınırlarını açıklayan 6102 sayılı TTK'nin 371 inci maddesinin 1 inci fıkrası "*Temsile yetkili olanlar şirketin amacına ve işletme konusuna giren her tür işleri ve hukuki işlemleri, şirket adına yapabilir ve bunun için şirket unvanını kullanabilirler.*", 2 nci fıkrası "*Temsile yetkili olanların, üçüncü kişilerle, işletme konusu dışında yaptığı işlemler de şirketi bağlar; meğerki, üçüncü kişinin, işlemin işletme konusu dışında bulunduğunu bildiği veya durumun gereğinden, bilebilecek durumda bulunduğu ispat edilsin.*", 4 üncü fıkrası da "*Temsile yetkili kişiler tarafından yapılan işlemin esas sözleşmeye veya genel kurul kararına aykırı olması, iyiniyet sahibi üçüncü kişilerin o işlemde dolayı şirkete başvurmalarına engel değildir.*" hükümlerini içerdiğinden temsile ilişkin bilgilerin yer aldığı belgelerde sadece "temsil" kelimesinin yazılması, temsilcinin tüzel kişiyi bağlama (ilzam) yetkisinin bulunmadığı anlamına gelmemektedir. Bu sebeple, belgede temsilcinin sadece temsile yetkili olduğu yazılmış olsa dahi temsil yetkisinin aynı zamanda ilzam yetkisini de kapsadığı kabul edilmelidir.

4- Temsilcinin, bizzat kendisiyle sözleşme yapabileceği haller:

Temsilcinin, hem temsil edilen tarafın mümessili, hem de karşı taraf olarak (iki taraf adına) bir sözleşmeyi imzalayıp imzalamayacağı hususunda Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünden alınan ve Yönetim Kurulumuzun 04.07.2008 tarihli toplantısında görüşülen 10.6.2008 tarihli ve 33 – 13354 sayılı cevap yazısında;

"Bilindiği gibi;

Borçlar Kanunumuzun 32-37. (6098 TBK 40-45) maddelerinde yetkiye dayanan temsil, 38-39. (6098 TBK 46-47) maddelerinde ise, yetkisiz temsil düzenlenmiştir.

Temsil, bir hukuksal işlemi temsilci diye nitelenen bir kişinin, temsil olunan diye nitelenen başka bir kişinin ad ve hesabına yapması ve işlemin hukuksal sonuçlarının o kişinin hukuk alanında doğmasını sağlamasıdır. Gerek tanımından, gerekse kanun maddelerinin değerlendirilmesinden, temsil yoluyla yapılan hukuksal işlemlerde, temsil olunan, temsilci ve üçüncü kişinin yer aldığı görülmektedir.

Anılan Kanunda, temsilcinin, temsil olunan adına, bizzat kendisiyle ya da üçüncü bir kişinin temsilcisi olarak hukuksal bir işlem yapamayacağına ilişkin açık bir düzenleme bulunmamakla birlikte, hukukumuzda tam bir görüş birliğiyle bu ilke uygulanmakta ve ancak temsil olunanın temsilciye bizzat kendisiyle sözleşme yapması için açıkça temsil yetkisi vermesi ya da (örneğin satılacak malının fiyatını 100 milyon diye belirtmiş olup da temsilcinin o malı bu fiyattan satın alması (kendisiyle sözleşme yapması) durumunda olduğu gibi) temsil olunan için temsilcinin kendi kendisiyle sözleşme yapmasında hiçbir tehlike bulunmaması durumunda temsilcinin bizzat kendisiyle sözleşme yapabileceği kabul edilmektedir.

Bu nedenle;

Hukuk sistemimizde, kural, temsilcinin akdi kendisiyle yapmaması ise de; istisnaen temsil olunanın, temsilciye açıkça izin verdiği konularda, temsil olunan ile temsilci arasında bir menfaat çatışması olmadığı takdirde temsilcinin iki taraf adına sözleşme imzalayabileceği düşünülmekle birlikte, konunun yargıya intikali halinde mahkemece verilecek kararın esas alınacağı da şüphesizdir." denildiğinden, görüşte yer alan açıklamalar doğrultusunda temsilcinin, temsil olunan adına, bizzat kendisiyle ya da üçüncü bir kişinin temsilcisi olarak hukuksal bir işlem yapması mümkün bulunmaktadır.

İMZA ONAYLAMASI:

5- Tanımı:

İmza onaylamaları, iş sahiplerinin herhangi bir sıfat ve unvan belirtmeden ve büyük çoğunlukla ticari hayat dışında kullanacakları imza şeklinin onaylanmasıdır.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 16 ncı maddesi "*İmza atamayanlar, imza yerine usulüne göre onaylanmış olması koşuluyla, parmak izi, el ile yapılmış bir işaret ya da mühür kullanabilirler*" hükmünü içerdiğinden, imza atabilenlerin el ile atılmış imzaları yanında, imza atamayanların imza yerine kullandıkları parmak izi, el ile yapılmış bir işaret ya da mühürlerinin

de noterliklerde onaylanması mümkündür.

6- El ile atılmış imzanın, imza atamayanların imza yerine kullandıkları parmak izi, el ile yapılmış bir işaret ya da mühürlerinin iş kâğıdında yan yana üç kez atılacağı/basılacağı:

Herhangi bir anlaşmazlık halinde yapılacak karşılaştırmaya esas olabileceği dikkate alınarak, Adalet Bakanlığının bir genelgesinde de işaret edildiği üzere, onaylama işleminin, onaylanacak imzanın veya imza yerine kullananların tek olarak alınması/basılması şeklinde değil, iş kâğıdında yan yana üç kez atılmak/basılmak suretiyle yapılması gerekmektedir.

7- İşleme herhangi bir dayanak belge eklenmeyeceği:

İmza onaylanması işlemlerinde imza sahibinin kimliğinin saptanması amacıyla kimliğinden başka bir belge aranmaz ve işleme herhangi bir dayanak belge eklenmez.

İMZA SİRKÜLERİ

8- Genel olarak:

Türk Dil Kurumunca, “bir resmî daire veya ticari kuruluşta imza atmaya yetkili kimselerin imza örneklerini öncelik sırasına göre içeren imza belgesi.” olarak tanımlanan imza sirküleriyle ilgili olarak, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Ticaret Sicili Yönetmeliği ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununda “imza sirküleri” ibaresine yer verilmediği gibi buna ilişkin bir tanım da mevcut değildir.

Sözü edilen Kanunlarda “imza sirküleri” ibaresine yer verilmemesine karşılık, bazı tüzük ve yönetmeliklerde bu ibareye yer verilmiş ve bazılarında bunun noter onaylı olması şartı da aranmıştır. (Tapu Sicili Tüzüğü’nün 18 inci, Karayolları Trafik Yönetmeliği’nin 79 uncu, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği’nin 38 inci, İş Yeri Dışında Kurulan Sözleşmeler Yönetmeliği’nin 20 nci maddelerinde olduğu gibi.) Diğerlerinden farklı olarak, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği’nin 38 inci maddesinde imza beyannamesi ve imza sirküleri ayırımına yer verilmiş ve ihalelerde aday veya isteklilerin gerçek kişi olması halinde noter tasdikli imza beyannamesinin, tüzel kişi olması halinde ise tüzel kişiliğin noter tasdikli imza sirkülerinin isteneceği belirtilmiştir.

Sözü edilen Kanunlar ve Yönetmeliklerde yasal bir dayanağı olmamakla birlikte noterliklerde düzenlenen imza sirkülerinde, ilgilinin imzası yanında, temsil yetkisini gösteren belgeler esas alınmak suretiyle kurumsal sıfatına, temsil yetkisinin kaynağına ve içeriğine de yer verilmektedir. Bu işlemle, daha önce usulünce temsilci olarak belirlenmiş kişiye verilmiş yetkilerin, dayanak belgelerine göre bir araya toplandığı, noter tarafından onaylanmış bir belge yapılmaktadır. İmza sirküleri yapılan kişiye bu belge ile noter tarafından bir temsil yetkisi ve belgesi verilmemektedir. Noterlikte yapılan; kaynağı, kanunlar, sözleşmeler veya yetkili organlar tarafından verilmiş bir karar olan temsil yetkisinin imza ile birlikte belgeye aktarılıp onaylanmasıdır. İmza sirkülerini, imza onaylaması ile imza beyannamesinden ayıran husus imza örneği yanında imza sahibinin (temsilcinin) usulünce belirlenmiş yetkilerini, yetkilerinin dayanağını ve sıfatını gösteren bir belge olmasıdır.

9- İmza sirkülerinin yapılması sırasında dikkat edilmesi gereken hususlar:

İmza sirküleri, onaylanacak imzanın veya 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 16 ncı maddesi hükmü uyarınca imza yerine kullanılanların iş kâğıdında noter huzurunda yan yana üç kez atılmak/basılmak suretiyle yapılacaktır.

Klişe (baskı) şeklinde hazırlanmış veya önceden bir donanıma yüklenmiş bir imza, el ürünü imza ile aynı nitelikte olmadığından bunların onayı ve dolayısıyla imza sirküleri yapılmaz.

Noterliklerde düzenlenen imza sirküleri içeriğinde, ilgilinin imzası yanında, temsil yetkisini gösteren belgeler esas alınmak suretiyle kurumsal temsil yetkisine de yer verildiğinden, bu yetkilerin imza sirkülerine doğru şekilde aktarılmasına, dayanak belgeler ile imza sirküleri metni arasında herhangi bir fark olup olmadığına dikkat edilmelidir.

Temsil yetkisine sahip olanların görevlerini belirli bir süre ile yapabilecekleri belirlenmiş ise, imza sirkülerinde bu süre mutlaka gösterilmelidir.

10- Dayanak olarak alınacak ticaret sicil gazetesinin ne şekilde temin edileceği:

Birleştirme nedeniyle yürürlükten kaldırılan 1984/41 ve 1997/77 sayılı genelgelerde yer verildiği üzere, ticaret şirketlerine ait imza sirküleri, kural olarak işlem ilgililerince getirilen ticaret sicili gazetesine dayanılarak onaylanmaktadır.

Ancak, ticaret sicili gazetesine elektronik ortamda da ulaşma olanağının bulunması, noterlikçe burada yer alan kayıtların indirilerek ilgili kısımlarının örneklerinin onaylanmasının mümkün olması nedeniyle, dayanak olarak eklenecek ticaret sicili gazetesinin mutlaka işlem ilgilisince getirilmesi gerekmekte, bu şekilde işlem yapılması da mümkün bulunmaktadır.

11- İmza sirkülerinin yapılmasında ticaret sicil tasdiknamesinin de dayanak olarak alınıp alınmayacağı:

Uygulamada bazı noterliklerde, ibraz edilen sicil tasdiknamesine dayalı olarak da imza sirküleri yapılmaktadır. Sicil tasdiknamesine Ticaret Sicili Yönetmeliğinin 16 ncı maddesinde yer verilmiş olup, maddenin 1 inci fıkrası:

“Bir ticari işletmenin ve seçilen unvanın sicile tescili halinde, ilgiliye onaylı bir sicil tasdiknamesi verilir. Tasdiknamede aşağıdaki olgular yer alır:

- a) MERSİS numarası.
 - b) Ticaret unvanı.
 - c) Gerçek kişi ticari işletmelerde, işletme sahibinin adı ve soyadı, yerleşim yeri ve kimlik numarası.
 - ç) İşletmenin merkezi, şubelerde şubenin adresiyle beraber işletmenin merkez adresi.
 - d) İşletmenin faaliyet alanı.
 - e) İşletmeye tahsis edilmiş olan sermaye.
 - f) Belge düzenlendiği sırada işletmeyi temsile yetkili olanlar.”
- Hükmünü içermektedir.

Sözü edilen maddenin (f) bendinde, tasdiknamede sadece işletmeyi temsile yetkili olanlara yer verileceği belirtilmiş, temsilin şekli ve mevcutsa kısıtlamaların gösterileceğine dair bir açıklama ve kayda yer verilmemiştir. **Noterlik Kanununun 79 uncu maddesi gereğince temsilcilerin, sıfat ve yetkileri ile işlemi yapmaya izinli olduklarını gösteren belgeleri ibraz etmeleri zorunludur.** İmza sirküleri imzanın yanında temsil yetkilerini de içeren bir belge olarak kabul edildiğinden, süregelen ve yerleşmiş uygulamaya göre ticaret şirketleri ile kooperatiflerde temsilcinin sıfatı yanında yetkilerinin de imza sirkülerine yazılması gerekir.

Sicil tasdiknamesinde, sadece temsilcinin sıfatına yer verilmiş ise buna dayanılarak imza sirküleri yapılması uygun olmadığından, uygulama birliğinin sağlanması bakımından bu şekilde işlem yapılmayacaktır.

Ancak, sicil tasdiknamesinde işletmeyi temsile yetkili olanların kimlikleri yanında, ayrıca **temsil yetkisine ilişkin sözleşme, karar ve yönerge gibi belgelere atıfta bulunulmuş ise** buna dayanılarak da imza sirküleri yapılması mümkün olmakla birlikte, bu tür imza sirkülerinde yetkiler ve sınırlamalar açıkça belli olmadığından bu şekilde yapılan imza sirkülerinin kullanılması durumunda, yetkilerin belirlenebilmesi ve sorumluluğu gerektirebilecek bir yanlışlık yapılması için sicil tasdiknamesi metninde atıfta bulunulan belgelerin de işlem ilgililerince ayrıca gösterilmesi ve işlem yapacakların da bunları incelemesi ve işleme eklemesi gerekir.

12- Ticaret şirketleri temsilcilerinin tesciline ilişkin ilanlarda sadece yetkinin da-

yanağı olan kararlara, yönergelere atıfta bulunulması ve bunların içeriklerine yer verilmemesi durumunda yetkilerin ne şekilde yazılacağı:

Ticaret sicil müdürlüklerince, 6102 sayılı TTK'nin yürürlüğe girmesinden sonra, şirket temsilcilerinin tesciline ilişkin ilanlarda yetkinin dayanağı olan kararlara, daha önce ticaret sicili gazetesinde ilan edilmiş yönergelere atıfta bulunulmak ve bunların içeriklerine yer verilmemek suretiyle de ilan işlemi yapılabilir. Bu durumda yapılacak imza sirkülerinde yetkiyi açık olarak gösteren kararlara yer verilip verilmeyeceği hususunda noterliklerde duraksamalar yaşanması üzerine, Yönetim Kurulunun 24.05.2016 tarihli toplantısında konunun görüşülmesi sonunda imza sirküleri yapılırken iki türlü işlem yapılmasının da mümkün olduğuna karar verilmiştir. Buna göre;

Tescil ilanında belirtilen ve yetkileri içeren dayanak belgelere atıfta bulunularak yapılan, yetkilerin gösterilmediği imza sirküleri yapılması:

Sadece, tescil ilanında belirtilen ve yetkileri içeren dayanak belgelere atıfta bulunulan ve yetkilerin gösterilmediği ticaret sicili gazetesinde yer alan bilgiler yazılmak ve bu gazete dayanak olarak alınmak suretiyle imza sirküleri yapılmasına engel bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu tür imza sirkülerinde, temsile yetkili olanlar ve temsilin dayanağı belgeler belli olmakla birlikte, şirket temsilcilerinin yetkileri, özellikle müşterek imza ile yetki durumlarında gerek işlerin mahiyetleri gerekse rakamsal yönden yapılan belirlemeler/sınırlamalar anlaşılabilir. Yetkiler ve sınırlamalar açıkça belli olmayacak şekilde yapılan imza sirkülerinin kullanılması durumunda, yetkilerin belirlenebilmesi ve sorumluluğu gerektirebilecek bir yanlışlık yapılmaması için ilan metninde atıfta bulunulan belgelerin de işlem ilgililerince ayrıca gösterilmesi ve işlem yapacakların da bunları incelemesi ve işleme eklemesi gerekir.

Ticaret sicili gazetesinde yer alan bilgiler ile atıfta bulunulan belgelerde yazılı yetkileri gösteren imza sirküleri yapılması:

İmza sirküleri yapılırken ticaret sicili gazetesinde ilan olunan bilgiler ile bunların dayanağı olan karar veya yönergelerde yazılı yetkilerin de olduğu gibi imza sirküleri metnine yazılması ve işleme dayanak olarak eklenmesi de mümkün bulunmaktadır. Bu şekilde yapılacak imza sirküleri kullanımda kolaylık sağlar ve ayrıca işlemler sırasında yetkilerin araştırılmasını gerektirmez.

Bu itibarla; imza sirkülerinin, iki şekilde de yapılmasının mümkün bulunduğu, **buna ilişkin seçimi ilgilinin yapması gerektiği** ve ticaret sicili gazetesinde dayanak belge olarak gösterilen karar veya yönergelerde yer alan yetkilerin **ilgisinin istemesi halinde** imza sirkülerine yazılmasının daha uygun olacağı sonucuna varılmıştır.

13- İmza sirküleri ibraz edilmeden, temsil yetkisinin dayanağı belgelerle de noterlik işleminin yapılabileceği:

İmza sirkülerinde, kurumsal temsil yetkileri de yazılmak suretiyle imza onayı yapılan kişi vekil değil asıl konumundadır. Bu nedenle, imza sirküleri vekâlet gibi bir temsil belgesi değildir. Bu Genelge'nin (II) nci bölümünün (1) inci maddesinde açıklandığı üzere; bu işlemle, daha önce usulünce temsilci olarak belirlenmiş kişiye verilmiş yetkilerin, dayanak belgelerine göre bir araya toplandığı, noter tarafından onaylanmış bir belge yapılmaktadır. Noterlik işlemi yaptıran tüzel kişi temsilcilerinin mutlaka imza sirkülerini ibraz etmeleri de şart değildir. **Temsil belgesi olmaması nedeniyle, kanunlar, sözleşmeler veya yetkili organların kararları ile temsil yetkisine sahip olan kişiler imza sirküleri olmadan da, temsil yetkisini açıklayan dayanağı belgeleri ibraz etmek suretiyle de işlem yaptırabilirler.**

Noterliklerde düzenlenen ve dayanak belgelere göre temsil yetkilerini açıklayan imza sirküleri temsil belgesi niteliğinde olmadığından vekâlet gibi tüm kurumlarca kabul edilmesi beklenmemelidir. Nitekim imza sirküleri, tapu idarelerince temsil belgesi olarak kabul edilmekte, tapu işlemlerinde 2644 sayılı Tapu Kanununun 2'nci maddesi ile Tapu Sicil Tüzüğü'nün 18'inci maddesinin 5'inci fıkrası gereğince imza sirküleri yanında ticaret sicil müdürlüklerinden alınacak yetki belgeleri kullanılmaktadır.

14- İmza sirkülerinin örneklerinin çıkarılabileceği:

Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün 01.07.1988 tarihli ve 25013 sayılı yazısında ve birleştirme nedeniyle yürürlükten kaldırılan 07.07.1988 tarihli ve 42 sayılı genelge ekinde bulunan Maliye ve Gümrük Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğünün 05.05.1988 tarihli ve HARÇ: 2232314-147/30187 sayılı yazısında yer alan görüş uyarınca; imza sirkülerinin ancak fotokopi suretiyle çıkartılmış örneklerinin noterlikçe onayı mümkün bulunmaktadır. Bu durumda, asıl gibi kullanma imkânına sahip olması sebebiyle söz konusu örneklerin beher imza için onaylama harcına tabi tutulması gerekmektedir.

15- İmza sirküleri asıl ve örneklerinin saklanacağı ciltbentler:

İmza sirküleri örneklerinin hangi ciltbentte saklanması gerektiğine ilişkin başvuruların, Yönetim Kurulu'nun 02.04.2002 günlü toplantısında görüşülmesi sonunda;

“İmza sirkülerinin fotokopi ile çıkarılan örneklerinden asıl gibi harç ve damga vergisi alınmasının, imza örneğinin işlemde bulunması ve asıl gibi kullanılmasından kaynaklandığı, asıl işlemin (A) ciltbendinde saklı bulunduğu, yapılan bu işlemin örnek işlemi olması ve esasen fotokopi sureti ile çıkartılan işlemlerde imza tatbikatı yapılmasının da mümkün bulunmaması birlikte değerlendirilerek, fotokopi sureti ile çıkartılan imza sirküleri örneklerinin (B) ciltbentine takılması gerektiğine” karar verildiğinden bu yönde işlem yapılması icap etmektedir.

GERÇEK KİŞİ TACİRLERİN İMZA SÜRKÜLERİ

16- Gerçek kişi tacirin ticari işletmesi adına iş ve işlem yapabilmesi için ticaret unvanının tescil edilmesinin zorunlu olduğu:

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 40 inci maddesinin birinci fıkrası gereğince, her gerçek kişi tacirin, ticari işletmenin açıldığı günden itibaren onbeş gün içinde, ticari işletmesini ve seçtiği ticaret unvanını, işletme merkezinin bulunduğu yer ticaret siciline tescil ve ilan ettirmesi zorunludur. Aynı maddenin ikinci fıkrasında da “*İmza beyanı, herhangi bir ticaret sicili müdürlüğünde yetkilendirilmiş personelin huzurunda yazılı beyanda bulunmak suretiyle verilir.*” hükmü yer almaktadır.

Gerçek kişi tacirin, iş ve işlemlerinde ticaret unvanını kullanabilmesi, ticari işletmesi adına işlem yapabilmesi için bu unvanını yukarıda belirtilen hükümler doğrultusunda tescil ettirmesi gereklidir. Tescil işleminin yapıldığının anlaşılması halinde, noterliklerde gerçek kişi tacirin imza sirküleri yapılmalıdır. Tescil edilmemiş bir ticari unvanı içerecek şekilde gerçek bir kişinin imza sirkülerinin yapılmasının noterleri sorumluluk altına sokabileceği dikkate alınmalıdır.

17- Gerçek kişi tacirler için yapılacak imza sirkülerine eklenecek dayanak belge:

Gerçek kişi tacirler için imza sirküleri yapılmasında, imza sahibinin kimliğinin saptanması amacıyla kimliği yanında, ilan yapılmış ise ticaret unvanının tescil edildiğini gösteren ticaret sicil gazetesi (aslı veya internet sitesinden indirilmiş örneği) veya ilan işleminin tamamlanamadığı durumlarda ticaret müdürlüğünden alınmış yazı istenecek ve işleme dayanak olarak eklenecektir.

Aynı uygulama esnafın bakımından da geçerli olup, Esnaf Sicil Gazetesi ya da esnaf sicilinden bu unvanın tescilli olduğuna dair belge aranmalıdır.

TİCARET ŞİRKETLERİNİN İMZA SİRKÜLERİ

18- Kollektif şirketlerde temsil ve imza sirküleri yapılması:

Kollektif şirketlerde yönetim yetkisi ile temsil yetkisi ayrılmış olup, TTK' nin 218 ila 223 üncü maddelerinde yönetim yetkisine, 233 ila 235 inci maddelerde ise temsil yetkisine ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

a) Kollektif şirket temsilcisinin belirlenmesi ve temsil yetkisi:

6102 s. TTK'nin 213 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi gereğince, kollektif şirket sözleşmesinde, şirketi temsile yetkili kimselerin ad ve soyadları, bunların yalnız başına mı, yoksa birlikte mi imza koymaya yetkili olduklarının yazılması zorunludur.

Bu hükümden anlaşılacağı üzere, kollektif şirketlerde temsilcinin kimliği ve temsil biçimi şirket sözleşmesiyle belirlenmektedir.

Şirketin ve ortakların üçüncü kişilerle ilişkilerinde şirketi temsil yetkisi olan temsil eder. Temsil, yaptığı işlemlerle, ortaklık tüzel kişisini hak sahibi yapabilme ve borç altına sokabilme yetkisini ifade eder.

Kollektif şirketlerde temsil yetkisinin kapsamı TTK'nin 233 üncü maddesinde açıklanmıştır. Buna göre; şirketi temsile yetkili olan kimse, şirketin işletme konusuna giren her türlü işi ve hukuki işlemleri şirket adına yapmak ve şirketin unvanını kullanmak yetkisine sahiptir.

b) Kollektif şirket temsilcisinin imza sirküleri:

6102 s. TTK'nin 232 nci maddesi hükmü gereğince kollektif şirket ticaret siciline tescil ile tüzel kişilik kazanmaktadır.

Bu sebeple, şirket sözleşmesiyle belirlenen kolektif şirket temsilcisinin, şirket adına şirketin işletme konusuna giren her türlü işi ve hukuki işlemleri yapılabilmesi için ana koşul şirketin tescil edilmiş olmasıdır. Bu koşulun gerçekleşmesi ve talep edilmesi halinde tescil edilmiş şirketin, sözleşmesinde gösterilen temsil şekli esas alınmak suretiyle temsilcisi için imza sirküleri yapılabilir.

c) Kollektif şirket temsilcileri için yapılacak imza sirkülerine eklenecek dayanak belgeler:

İlan işlemi tamamlanmış ise şirket sözleşmesinin yer aldığı ticaret sicili gazetesi, İlan işleminin tamamlanmadığı durumlarda ticaret müdürlüğünden alınmış, şirketin tescil edildiğini ve ilan aşamasında olduğunu gösteren yazı ile şirket sözleşmesi, İşleme dayanak olarak eklenecektir.

ç) Kollektif şirketlerde tasfiye memurunun temsil yetkisi ve imza sirküleri:

aa) Kollektif şirketlerde tasfiye işlemleri, tasfiye memurunun seçimi:

Kollektif şirketlerin tasfiye işlemleri TTK'nin 267 ve devamı maddelerinde yer alan hükümlere göre yapılır. Ancak bu konuda şirket sözleşmesinde farklı bir düzenlemeye yer verilebilir (TTK md. 267) Bu sebeple, kolektif şirketlerde tasfiye ile ilgili olarak farklı bir düzenleme bulunup bulunmadığının tespiti için öncelikle şirket sözleşmesine bakılması gerekmektedir.

6102 sayılı TTK'nin 268, 272, 273, 278 ve 279 uncu maddeleri hükümleri gereğince:

Kollektif şirketin tasfiyesi, iflas dışındaki sona erme hâllerinde tasfiye memurlarına aittir.

Tasfiye memurları şirket sözleşmesiyle, şirketin devamı sırasında veya sona ermesinden sonra ortakların oybirliğiyle seçilir. Bir tasfiye memuru seçilmemişse, tüm ortaklar veya bunların kanuni temsilcileri tasfiyeye memur sayılır. Bununla beraber ortaklardan birinin istemi üzerine şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki ticaret mahkemesi, tasfiye hâlindeki şirket için bir veya birkaç tasfiye memuru atar.

Tasfiye memurları tasfiye süresince ortakların tasfiyeye ilişkin oybirliğiyle verdikleri kararlara göre hareket ederler.

Tasfiye memurları ortaklardan veya üçüncü kişilerden olabilir.

Tasfiye memurları birlikte hareket ederler. Ancak, şirket sözleşmesi veya sonradan verilen bir kararla tasfiye memuru işleri yalnız başına görmeye yetkili kılınabilir. Bu durumun tescil ve ilan edilmesi zorunludur.

Bir tasfiye memuru görevini diğer bir tasfiye memuruna veya üçüncü kişilere devreder. Ancak, bazı belirli iş ve işlemlerin yürütülebilmesi için tasfiye memurları içlerinden birini veya bazılarını ya da üçüncü kişiyi vekil edebilirler.

bb) Tasfiye memurunun temsil yetkisi, kapsamı, tescil ve ilanı:

Aynı Kanununun 280, 283, 291, 292, 293, 294 ve 295 inci maddeleri gereğince:

Tasfiye hâlinde bulunan şirketi mahkemelerde ve dışarıda tasfiye memurları temsil eder.

Tasfiye hâlinde bulunan kolektif şirket adına düzenlenen bütün belgeler ve senetlerin "tasfiye hâlinde bulunan ... şirketin tasfiye memurları" ibaresi eklenerek tasfiye memurları tarafından imzalanması şarttır.

Tasfiye memurları;

Şirketin faaliyette bulunduğu dönemde başlanmış olup da henüz sonuçlandırılmamış olan iş ve işlemleri tamamlamaya, şirketin borç ve taahhütlerini yerine getirmeye, şirketin alacaklarını toplamaya, gereğinde yargı yolu ile almaya ve varlıkları paraya çevirmeye, net varlığı elde etmeye yönelik ve yarayan bütün iş ve işlemleri yapmaya yetkili ve zorunludurlar.

Tasfiyenin gereklerinden olmayan yeni bir işlem yapamazlar.

Şirketin sona ermesi durumunda şirkete ait taşınırıları, durumun gereklerine göre ya artırma yoluyla veya pazarlıkla satabilirler. Oybirliğiyle verilen bir kararla ortaklar başka bir satış şeklini belirlemedikleri takdirde, taşınmazlar ancak İcra ve İflas Kanunu hükümleri uyarınca açık artırma yoluyla satılabilir.

Ortaklar oybirliğiyle karar vermedikçe, önemli miktardaki şirket varlıklarını toptan satamazlar; ancak oybirliğinin sağlanamadığı hâllerde mahkeme toptan satışa karar verebilir.

Tasfiye memurlarının atanmalarına, değiştirilmelerine, görevden alınmalarına ve yetkilerine ilişkin şirket sözleşmesinin hükümleri ile ortaklar veya mahkeme tarafından verilen tasfiye ilişkin kararların tescil ve ilanı şarttır.

cc) Tasfiye memurunun imza sirküleri ve eklenecek dayanak belgeler:

İlan işlemi tamamlanmış ise, tasfiye memurlarının atanmalarına, değiştirilmelerine, görevden alınmalarına ve yetkilerine ilişkin şirket sözleşmesinin veya ortaklar veya mahkeme tarafından verilen tasfiyeye ilişkin kararların yer aldığı ticaret sicili gazetesi,

Tasfiye memurlarının ilan işlemlerinin tamamlanamadığı durumlarda ticaret müdürlüğünden alınmış, tescil işleminin yapıldığını ve ilan aşamasında olduğunu gösteren yazı ile şirket sözleşmesi, ortaklar veya mahkeme tarafından verilen tasfiyeye ilişkin kararlar,

Esas alınmak suretiyle imza sirküleri düzenlenecek ve bunlar işleme dayanak olarak eklenecektir.

19- Komandit şirketlerde temsil ve imza sirküleri yapılması:

6102 sayılı TTK'nin 304 üncü maddesinde yer verildiği üzere;

Ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek amacıyla kurulan, şirket alacaklılarına karşı ortaklardan bir veya birkaçının sorumluluğu sınırlandırılmamış ve diğer ortak veya ortakların sorumluluğu belirli bir sermaye ile sınırlandırılmış olan şirket komandit şirkettir.

Sorumluluğu sınırlı olmayan ortaklara komandite, sorumluluğu sınırlı olanlara komanditer denilmektedir. Komandite ortakların gerçek kişi olmaları zorunlu olup, tüzel kişiler ancak komanditer ortak olabilirler.

a) Komandit şirketlerde temsil yetkisi ve temsilcinin belirlenmesi:

6102 s. TTK'nin 305 inci maddesi yollamasıyla 213 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi gereğince, komandit şirket sözleşmesinde de, şirketi temsile yetkili kimselerin ad ve soyadları, bunların yalnız başına mı, yoksa birlikte mi imza koymaya yetkili olduklarının yazılması zorunludur.

Bu hükümden anlaşılacağı üzere, komandit şirketlerde de temsilcinin kimliği ve temsil biçimi şirket sözleşmesiyle belirlenmektedir.

318 inci madde gereğince, komandit şirketler, kural olarak, komandite ortaklar tarafından temsil edilir. Komanditer ortaklar, ortak sıfatıyla şirketi temsile yetkili olamazlar. Ancak, şirket sözleşmesinde aksine hüküm bulunmamak şartıyla, komanditer ortak ticari mümessil, ticari vekil veya seyyar tacir memuru olarak atanabilir.

6102 s. TTK'nin 317 inci maddesi yollamasıyla 233 üncü maddesi gereğince, komandit şirketi temsile yetkili olan kimse, şirketin işletme konusuna giren her türlü işi ve hukuki işlemleri şirket adına yapmak ve şirketin unvanını kullanmak yetkisine sahiptir.

b) Komandit şirket temsilcisinin imza sirküleri:

6102 s. TTK'nin 317 inci maddesi yollamasıyla 232 nci maddesi hükmü gereğince komandit şirket, ticaret siciline tescil ile tüzel kişilik kazanmaktadır.

Bu sebeple, şirket sözleşmesiyle belirlenen komandit şirket temsilcisinin, şirket adına şirketin işletme konusuna giren her türlü işi ve hukuki işlemleri yapabilmesi için ana koşul şirketin tescil edilmiş olmasıdır. Bu koşulun gerçekleşmesi ve talep edilmesi halinde tescil edilmiş şirketin, sözleşmesinde gösterilen temsil şekli esas alınmak suretiyle temsilcisi için imza sirküleri yapılabilir.

c) Komandit şirketler için yapılacak imza sirkülerine eklenecek dayanak belge:

İlan işlemi tamamlanmış ise şirket sözleşmesinin yer aldığı ticaret sicili gazetesi, İlan işleminin tamamlanamadığı durumlarda ticaret müdürlüğünden alınmış, şirketin tescil edildiğini ve ilan aşamasında olduğunu gösteren yazı ile şirket sözleşmesi, İşleme dayanak olarak eklenecektir.

ç) Komandit şirketlerde tasfiye, tasfiye memurunun temsil yetkisi ve imza sirküleri:

6102 sayılı TTK'nin 328 inci maddesi "Kollektif şirketlerin sona ermesine, tasfiyesine ve ortakların şirketten çıkma ve çıkarılmasına ilişkin 243 ilâ 303 üncü madde hükümleri komandit şirketlerde de uygulanır." hükmünü içerdiğinden, **yukarıda yer alan açıklamalara göre işlem yapılması icap etmektedir.**

20- Anonim şirketlerde temsil ve imza sirküleri yapılması:

a) Anonim şirketi yönetim kurulunun temsil edeceği, temsil yetkisinin devredilebileceği:

Temsilcinin, tescili ile hangi durumlarda çift ve tek imza kullanılabileceği:

6102 s. TTK'nin 365, 370 ve 373 üncü maddelerinde açıklandığı üzere;

Anonim şirket, yönetim kurulu tarafından temsil olunur.

Esas sözleşmede aksi öngörülmemiş veya yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa temsil yetkisi çift imza ile kullanılmak üzere yönetim kuruluna aittir. **Yönetim kurulu, temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredebilir.** En az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şarttır.

TTK'nin 370 inci maddesi gereğince asıl kural, temsil yetkisinin çift imza ile kullanılmasıdır. Ancak, şirket sözleşmesinde temsil yetkisinin tek imza ile kullanılacağı hükmüne yer verilmiş ise veya yönetim kurulu tek kişiden oluşuyorsa temsil yetkisi tek imza ile kullanılabilir.

Birleştirme nedeniyle ile yürürlükten kaldırılan 1984/41 sayılı Genelge'de açıklandığı üzere; uygulamada zaman zaman müşterek imza ile yetkilendirilmiş temsilciler, şirket sözleşmesindeki "*müşterek imza ile temsil*" hükmünü ortadan kaldırmak ve tek imza ile şirketle ilgili temsil yetkilerini kullanmak amacıyla diğer imza yetkilisine vekâletname vermek istemekte iseler de, bu durum belirlenmiş temsil kuralına aykırı olacağından, "kendisine asaleten diğer yetkiliye vekâleten" tek imza ile tüzel kişiliğin temsili mümkün bulunmamaktadır.

b) Yönetim kurulunun oluşumu:

6102 sayılı TTK'nin 339 uncu maddesinin (g) bendi uyarınca, yönetim kurulu üyelerinin sayıları ile bunlardan şirket adına imza koymaya yetkili olanların esas sözleşmede gösterilmesi zorunludur.

Aynı maddenin 3'üncü fıkrası gereğince **ilk yönetim kurulu üyeleri esas sözleşme ile atanır.**

Anonim şirketin, esas sözleşmeyle atanmış veya genel kurul tarafından seçilmiş, bir veya daha fazla kişiden oluşan bir yönetim kurulu bulunur. Yönetim kuruluna bir tüzel kişi de seçilebilir. Bu takdirde, tüzel kişiyle birlikte, tüzel kişi adına, **tüzel kişi tarafından belirlenen, sadece bir gerçek kişi de** tescil ve ilan olunur. (6102 s. TTK md. 359)

Herhangi bir sebeple bir üyelik boşalırsa, yönetim kurulu, kanuni şartları haiz birini, geçici olarak yönetim kurulu üyeliğine seçip ilk genel kurulun onayına sunar. Bu yolla seçilen üye, onaya sunulduğu genel kurul toplantısına kadar görev yapar ve onaylanması hâlinde selefinin süresini tamamlar. (6102 s. TTK md. 363)

Uygulamada tereddüt edilen hususlardan birisi, TTK'nin 366 nci maddesinde yer alan, **esas sözleşme ile genel kurul tarafından seçilmesi öngörülmemiş ise yönetim kurulunun her yıl üyeleri arasından bir başkan ve bulunmadığı zamanlarda ona vekâlet etmek üzere, en az bir başkan vekili seçeceğine ilişkin hükümdür.** Bu seçimle, üç yıllık süre için seçilen temsil yetkisine sahip yönetim kurulu değişmemekte, seçilmiş yönetim kurulundaki görev dağılımı yenilenmektedir. Bu madde uyarınca yapılacak görev dağılımı yönetim kurulunun temsil yetkisini ve TTK'nin 362 nci maddesinde belirlenen süresini değiştirmemektedir.

c) Yönetim kurulunun görev süresi ve bunun başlangıç tarihi:

6102 s. TTK'nin 362 nci maddesi, yönetim kurulu üyelerinin en çok üç yıl süreyle görev yapmak üzere seçileceğini öngörmüştür. Ana sözleşme ile bu süre kısaltılabilir, ancak uzatılmaz.

Anonim şirket sözleşmesinde veya genel kurul kararında yönetim kurulunun görev süresinin belirtilmediği durumlarda hangi sürenin esas alınacağı hususunda yaşanan duraksamalar üzerine Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünden görüş istenmiştir. Adı geçen Genel Müdürlükçe gönderilen 25.01.1993 tarihli ve 3449 sayılı yazıda sonuç olarak; "*Bu itibarla, anonim şirketlerin ana sözleşmelerinde veya genel kurul kararlarında süre belirtilmeyen hallerde, yönetim kurulu üyelerinin görev süresinin üç yıl olarak kabulünün uygun olacağı düşünülmektedir.*" denildiğinden bu durumlarda görev süresi üç yıl olarak kabul edilecektir.

Anonim şirket yönetim kurulunun görev süresinin başlangıcıyla ilgili olarak Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü kanalı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğünden alınan 06.12.1991 tarih ve 38240 sayılı yazıda da: " *Türk Ticaret Kanununun 314 ncü (6102 s. TTK'nin 362) maddesine göre anonim şirketlerde yönetim kurulu üyeleri en çok üç yıl süreyle seçilebilmektedir. ... Görev süresinin başlangıç tarihi şirket için genel kurul tarihi, üçüncü şahıslar için ise Türk Ticaret Kanununun 38 nci (6102 s. TTK'nin 36) maddesi uyarınca tescil ve ilan tarihidir.*" denildiğinden, şirket için yönetim kurulunun görev başlangıç tarihi olarak genel kurul tarihi kabul edilecektir.

c) Temsil yetkisinin kapsamı:

6102 sayılı TTK'nin 371 inci maddesinde yer verildiği üzere; anonim şirkette temsile yetkili olanlar şirketin amacına ve işletme konusuna giren her tür işleri ve hukuki işlemleri, şirket adına yapabilir ve bunun için şirket unvanını kullanabilirler. Temsil yetkisinin sadece merkezin veya bir şubenin işlerine özgülediğine veya birlikte kullanılmasına ilişkin tescil ve ilan edilen sınırlamalar geçerlidir.

d) İmza sirküleri:

6102 s. TTK'nin 355 inci maddesi hükmü gereğince anonim şirket, ticaret siciline tescil ile tüzel kişilik kazanmaktadır.

Bu sebeple, şirket temsilcisinin/temsilcilerinin, şirketin amacına ve işletme konusuna giren her tür işleri ve hukuki işlemleri şirket adına yapabilmesi ve şirket unvanını kullanabilmesi için ana koşul şirketin tescil edilmiş olmasıdır.

Anonim şirket, yönetim kurulu tarafından temsil edileceği için:

Yönetim kurulu üyelerinin esas sözleşmede gösterilmesi zorunlu olduğundan öncelikle dayanak alınacak belgelerde bu husus araştırılmalı ve esas sözleşmeyle atanmış veya genel kurul tarafından seçilmiş yönetim kurulu saptanmalıdır.

6102 sayılı TTK'nin 370 inci maddesinin 1 inci fıkrası "Esas sözleşmede aksi öngörülmemiş veya yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa temsil yetkisi çift imza ile kullanılmak üzere yönetim kuruluna aittir." hükmünü içermektedir. Bu sebeple yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa, dayanak olarak alınan belgelerden temsil yetkisinin tek veya çift imzayla mı kullanılacağına ve aynı maddenin 2 nci fıkrası gereğince de, yönetim kurulunca temsil yetkisinin devri hususunda bir karar alınıp alınmadığına ve bu kararın da tescil ve ilan edilip edilmediğine bakılarak temsil şekli ile temsilci/ler belirlenmeli ve imza sirküleri buna göre yapılmalıdır.

Noterlerin, imza sirkülerinin düzenlenmesi sırasında ticaret siciline tescil edilmiş olguların, şirket ana sözleşmesine uygun olup olmadığını inceleme görev ve yetkisinin bulunup bulunmadığı hususunda uygulamada tereddütler yaşandığının Birliğimize intikal eden bilgilerden öğrenilmesi üzerine; konu, Yönetim Kurulunun 30.11.2015 tarihli toplantısında görüşülmüştür.

Noter, imza sirküleri işlemiyle, sadece daha önce usulünce temsilci olarak belirlenmiş kişiye verilmiş ve tescil edilmiş yetkileri, tescilde esas alınan belgelere göre imza ile birlikte belgeye aktarıp onaylamaktadır.

Mülga 6762 sayılı TTK 'nun 34, 36, 40 ve Ticaret Sicili Tüzüğü'nün 28, 9, 44/son maddeleriyle, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 32'nci maddesi ve Ticaret Sicili Yönetmeliğinin 34'üncü maddesi hükümleri gereğince, tescil edilmiş olguların gerek şirket ana sözleşmesine gerekse kanunun emredici hükümlerine uygun olup olmadığını inceleme görev ve yetkisinin ticaret sicili müdür ve müdür yardımcılara ait bulunması ve temsil yetkisinin ticaret sicilinde tescilinden sonra, ilgili kişilerin seçimine veya atanmalarına ilişkin herhangi bir hukuki sakatlık bulunması haliyle ilgili olarak 6102 sayılı TTK 'nun 373 maddesinin ikinci fıkrasında hüküm olması ve ayrıca müdürlükçe verilecek kararlara karşı, tebliğ tarihinden itibaren sekiz gün içinde sicilin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesine dilekçe ile itiraz edebilmesi nede-

niyle, noterlerin, imza sirkülerinin düzenlenmesi sırasında ticaret siciline tescil edilmiş olguların, şirket ana sözleşmesine uygun olup olmadığını inceleme görev ve sorumluluğu bulunmaktadır.

e) Yönetim kurulunun temsil yetkisinin görev süresi ile sınırlı olduğu:

6102 s. TTK'nin 362 nci maddesi, yönetim kurulu üyelerinin en çok üç yıl süreyle görev yapmak üzere seçileceğini öngördüğünden, yönetim kurulunun temsil süresi üç yıl ile sınırlıdır. Ana sözleşme ile bu süre kısaltılabilir, ancak uzatılamaz. Ana sözleşmede yönetim kurulu için belirtilen süreye ilişkin hükümlere imza sirküleri metninde mutlaka yer verilmelidir.

Yönetim kurulunun temsil yetkisinin başlangıç tarihi, yukarıda (c) bendinde açıklandığı üzere şirket için yönetim kurulunun seçildiği genel kurul tarihidir.

f) Anonim şirketlerde yönetim kurulunca görev ve yetki verilen kimselerin üç yıllık süre ile sınırlı olmadıkları:

6102 sayılı TTK'nin 375 inci maddesinin (d) bendi gereğince, anonim şirkette müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları yönetim kurulunun devredilemeyecek görev ve yetkileri içindedir. Yönetim kurulunca atanan bu kişilerin görev sürelerinin yönetim kurulunun süresi ile sınırlı olup olmadığı hususunda yaşanan duraksamalar üzerine Adalet Bakanlığında görüş istenmiştir. Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünden alınan ve Yönetim Kurulu'nun 20.07.1999 günlü toplantısında görüşülen 26.05.1999 tarih ve 08083 sayılı yazıda özetle;

“Anonim şirketlerde devamlılık esastır. Bir anonim şirketin maksat ve mevzuunun gerçekleşmesi için yönetim kurulu tarafından yetkilendirilen kişilerin bu yetkileri, yetkiyi veren yönetim kurulu veya onun yerine geçen yeni yönetim kurulu tarafından alınmadıkça hukuken geçerliliğini korur ve bu yetkilere dayanılarak verilen yetki çerçevesi içinde her türlü hukuki işlemleri yapabilirler. Yargıtay'ımızın da görüşü bu doğrultudadır.

Bu bakımdan, imza sirkülerini ve yetki belgesini ibraz eden anonim şirket yetkililerinin bu yetkileri geri alınmadıkça noterliklerde işlem yapmalarının mümkün olduğu düşünülmektedir.” denildiğinden, anonim şirketlerde yönetim kurulunca atanan müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların görev süreleri yönetim kurulunun süresi ile sınırlı değildir.

g) Anonim şirketler için yapılacak imza sirkülerine eklenecek dayanak belge:

İlan işlemi tamamlanmış ise şirket sözleşmesinin veya genel kurul kararının ve varsa temsil yetkisinin devri hususunda yönetim kurulu kararının yer aldığı ticaret sicili gazetesi,

İlan işleminin tamamlanmadığı durumlarda, tescil için esas alınan şirket sözleşmesi veya genel kurul kararı ve varsa temsil yetkisinin devri hususunda yönetim kurulu kararı ile ticaret sicil müdürlüğünden alınmış ilan aşamasında olduklarını gösterir yazı, İşleme dayanak olarak eklenecektir.

ğ) Anonim şirketlerde tasfiye memurunun temsil yetkisi ve imza sirküleri:

aa) Anonim şirketlerde tasfiye işlemleri, tasfiye memurunun atanması, tescil ve ilanı:

Anonim şirket 6102 sayılı TTK'nin 529'uncu maddesinde sayılan genel haller ile 530 ve 531 inci maddelerde gösterilen özel hallerde sona erer.

6102 sayılı TTK'nin 532, 533, 534, 535, 536 ve 537 nci maddeleri gereğince;

Sona erme, iflastan ve mahkeme kararından başka bir sebepten ileri gelmişse, yönetim kurulunca ticaret siciline tescil ve ilan ettirilir.

Sona eren şirket tasfiye hâline girer. Tasfiye hâlindeki şirket, pay sahipleriyle olan ilişkileri de dâhil, tasfiye sonuna kadar tüzel kişiliğini korur ve ticaret unvanını "tasfiye hâlinde" ibaresi eklenmiş olarak kullanır.

İflas hâlinde tasfiye, iflas idaresi tarafından İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Şirket tasfiye hâline girince, organların görev ve yetkileri, tasfiyenin yapılabilmesi için zorunlu olan, ancak nitelikleri gereği tasfiye memurlarınca yapılamayan işlemlere özgülenir.

Esas sözleşme veya genel kurul kararıyla ayrıca tasfiye memuru atanmadığı takdirde, tasfiye, yönetim kurulu tarafından yapılır. Tasfiye memurları pay sahiplerinden veya üçüncü kişilerden olabilir. **Yönetim kurulu, tasfiye memurlarını ticaret siciline tescil ve ilan ettirir.** Tasfiye işlerinin yönetim kurulunca yapılması hâlinde de bu hüküm uygulanır. Şirketin feshine mahkemenin karar verdiği hâllerde tasfiye memuru mahkemece atanır.

Uygulamada sık karşılaşılan ve duraksamaya yol açan hususlardan birisi de tasfiyenin kapanmasından sonra, tasfiyesi yapılmayan mal varlıklarının (örneğin şirkete ait araçların kaldığının) ortaya çıkması halinde ne şekilde işlem yapılacağıdır. Konu, 6102 sayılı TTK'nin 547 nci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre; tasfiyenin kapanmasından sonra ek tasfiye işlemlerinin yapılmasının zorunlu olduğu anlaşılırsa, son tasfiye memurları, yönetim kurulu üyeleri, pay sahipleri veya alacaklılar, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinden, bu ek işlemler sonuçlandırılıncaya kadar, şirketin yeniden tescilini isteyebilirler. Mahkeme istemin yerinde olduğuna kanaat getirirse, şirketin ek tasfiye için yeniden tesciline karar verir ve bu işlemlerini yapmaları için son tasfiye memurlarını veya yeni bir veya birkaç kişiyi tasfiye memuru olarak atayarak tescil ve ilan ettirir. Bu işlemlerin tamamlanmasından sonra, tescil ve ilan edilen tasfiye memurları ek tasfiye işlemlerini yerine getirir.

bb) Tasfiye memurunun temsil yetkisi, kapsamı:

TTK'nin 538, 539 ve 542 nci maddeleri uyarınca;

Tasfiye hâlindeki şirketi tasfiye ile ilgili konularda mahkemelerde ve dış ilişkide tasfiye memurları temsil eder.

Tasfiye memurları birden fazla ise, aksi genel kurul kararında veya esas sözleşmede öngörülmemişse, şirketin bağlanabilmesi için imzaya yetkili iki tasfiye memurunun şirket unvanı altında imza atması gereklidir.

Tasfiye memurlarına Kanunla tanınmış yetkiler devredilemez; ancak, belirli uygulama işlemlerinin yapılabilmesi için, tasfiye memurlarından biri diğerine veya üçüncü bir kişiye temsil yetkisi verebilir.

Genel kurul aksini kararlaştırmamışsa, tasfiye memurları şirketin aktiflerini pazarlık yoluyla da satabilirler.

Önemli miktarda aktiflerin toptan satılabilmesi için genel kurulun kararı gereklidir.

Tasfiye memurları, tasfiyenin gerektirmediği yeni bir işlem yapamazlar.

cc) Tasfiye memurunun imza sirküleri ve eklenecek dayanak belgeler:

TTK'nin 536 ncı maddesi gereğince, yönetim kurulu, tasfiye memurlarını ticaret siciline tescil ve ilan ettirmek zorunda olduğundan, ilan işlemi yapılmış ise tasfiye memurlarının tescil ve ilan edildiğini gösteren ticaret sicili gazetesi,

İlan işlemlerinin tamamlanamadığı durumlarda ticaret müdürlüğünden alınmış, tescil işleminin yapıldığını ve ilan aşamasında olduğunu gösteren yazı ile bunun için ticaret sicil müdürlüğüne verilmiş belgeler,

Esas alınmak suretiyle imza sirküleri düzenlenecek ve bunlar işleme dayanak olarak eklenecektir.

21- Limited şirketlerde temsil ve imza sirküleri yapılması:

a) Limited şirketin temsilinin şirket sözleşmesiyle düzenleneceği:

6102 s. TTK'nin 623 üncü maddesi hükmü gereğince limited şirketin temsili şirket sözleşmesi ile düzenlenir.

Şirket sözleşmesi ile şirketin temsili, **müdür sıfatını taşıyan;**
Bir veya birden fazla ortağa (veya),
Tüm ortaklara (ya da),
Üçüncü kişilere verilebilir.

En azından bir ortağın, şirketi yönetim hakkının ve temsil yetkisinin bulunması gerekir. Şirketin müdürlerinden biri bir tüzel kişi olduğu takdirde, bu kişi bu görevi tüzel kişi adına yerine getirecek bir gerçek kişiyi belirler.

Aynı Kanununun 576 ncı maddesinin (d) bendi gereğince, müdürlerin adları, soyadları ve unvanları ile vatandaşlık bilgilerinin şirket sözleşmesinde açıkça yer alması zorunludur.

Müdürlerin atanmaları ve görevden alınmaları genel kurulun devredilemez yetkileri içindedir. Genel kurul, müdürü veya müdürleri görevden alabilir, temsil yetkisini sınırlandırabilir. (TTK md. 616, 630).

b) Temsil yetkisinin kapsamı:

6102 sayılı TTK'nin 629 uncu maddesi yollamasıyla aynı Kanununun 371 inci maddesi gereğince, temsile yetkili olanlar şirketin amacına ve işletme konusuna giren her tür işleri ve hukuki işlemleri, şirket adına yapabilir ve bunun için şirket unvanını kullanabilirler.

c) İmza sirküleri:

6102 s. TTK'nin 588 inci maddesi hükmü gereğince limited şirket de, ticaret siciline tescil ile tüzel kişilik kazanmaktadır.

Bu sebeple, şirket temsilcisinin/temsilcilerinin, şirketin amacına ve işletme konusuna giren her tür işleri ve hukuki işlemleri şirket adına yapabilmesi ve şirket unvanını kullanabilmesi için ana koşul şirketin tescil edilmiş olmasıdır.

6102 s. TTK'nin 623 üncü maddesi hükmü gereğince limited şirketin temsili şirket sözleşmesi ile düzenlendiğinden, temsille ilgili olarak ne şekilde düzenleme yapıldığının tespiti için öncelikle şirket sözleşmesine bakılmalı, temsile yetkili olanlar ile temsil şekli belirlenmeli ve buna göre imza sirküleri düzenlenmelidir.

Genel kurul, müdürü veya müdürleri görevden alma ve temsil yetkisini sınırlandırabilme yetkilerine sahip olduğundan, bu tür değişikliklere ilişkin kararların da tescil ve ilanı zorunludur.

ç) Limited şirket temsilcilerinin görevlerinde süre sınırı olmadığı:

Limited şirketlerin temsilcilerinin görev sürelerine ilişkin TTK'de hüküm bulunmadığından, şirket sözleşmesinde veya genel kurul kararında bir süre saptanmamış ise, imza sirkülerinde bir süre belirtilmesi gerekmemektedir. Ancak, şirket sözleşmesinde veya genel kurul kararında bu yönde bir belirleme yapılmış ise, imza sirkülerinde de bu süreye yer verilmelidir.

d) Limited şirketler için yapılacak imza sirkülerine eklenecek dayanak belge:

İlan işlemi tamamlanmış ise şirket sözleşmesi ve bu sözleşmede yer alan hükümlere uygun olarak alınmış kararların yer aldığı ticaret sicili gazetesi,

İlan işleminin tamamlanamadığı durumlarda ticaret müdürlüğünden alınmış, şirketin ve varsa genel kurul kararının tescil edildiğini gösteren yazı ile şirket sözleşmesi ve varsa genel kurulun temsil yetkisinin verilmesine ilişkin aldığı karar, İşleme dayanak olarak eklenecektir.

e) Limited şirketlerde tasfiye, tasfiye memurunun temsil yetkisi ve imza sirküleri:
Limited şirket 6102 sayılı TTK'nin 636 ncı maddesinde sayılan hallerde sona erer.

6102 sayılı TTK'nin 637 nci maddesi gereğince, sona erme, iflastan ve mahkeme kararından başka bir sebepten ileri gelmişse müdür, birden fazla müdürün bulunması hâlinde en az iki müdür, bunu ticaret siciline tescil ve ilan ettirir.

Aynı Kanununun 643 üncü maddesi gereğince, tasfiye usulü ile tasfiyede şirket organlarının yetkileri hakkında anonim şirketlere ilişkin hükümler limited şirketlerde de uygulanacağından, yukarıda yer alan açıklamalara göre işlem yapılması icap etmektedir.

TİCARİ İŞLETME ŞUBELERİ VE BUNLARA İLİŞKİN 6102 SAYILI TTK İLE TİCARET SİCİLİ YÖNETMELİĞİNDE YER ALAN TEMSİL HÜKÜMLERİ:

22- Genel olarak:

Şube, Ticaret Sicili Yönetmeliğinin 118 inci maddesinde “*Bir ticari işletmeye bağlı olup ister merkezinin bulunduğu sicil çevresi içerisinde isterse başka bir sicil çevresi içinde olsun, bağımsız sermayesi veya muhasebesi bulunup bulunmadığına bakılmaksızın kendi başına sınıai veya ticari faaliyetin yürütüldüğü yerler ve satış mağazaları şubedir.*” şeklinde tanımlanmıştır.

6102 sayılı TTK'nin 40 ıncı maddesi gereğince;

Merkezi Türkiye’de bulunan ticari işletmelerin şubeleri de buldukları yerin ticaret siciline tescil ve ilan olunur.

Merkezleri Türkiye dışında bulunan ticari işletmelerin Türkiye’deki şubeleri, kendi ülkelerinin kanunlarının ticaret unvanına ilişkin hükümleri saklı kalmak şartıyla, yerli ticari işletmeler gibi tescil olunur. Bu şubeler için yerleşim yeri Türkiye’de bulunan tam yetkili bir ticari mümessil atanır.

Aynı Kanununun 48 ve 354 ile Ticaret Sicili Yönetmeliğinin 43, 119 ve 121 inci maddeleri gereğince de; her şube, kendi merkezinin ticaret unvanını, şube olduğunu belirterek kullanmak zorundadır. Merkezi yabancı ülkede bulunan bir işletmenin Türkiye’deki şubesinin ticaret unvanında, merkezin ve şubenin bulunduğu yerlerin ve şube olduğunun gösterilmesi şarttır.

Şubeler, merkezin sicil kaydına gönderme yapılarak buldukları yer ticaret siciline tescil olunurlar.

23- Şube temsilcilerinin yetkileri ve bunlar için yapılacak imza sirküleri:

Ticari işletme şubelerinin ayrı bir tüzel kişiliği bulunmadığından işlemlerinden doğan hak ve borçları merkeze aittir. Bu nedenle kural olarak bağlı buldukları işletmeyi temsil edemezler. Ancak şirket sözleşmesine göre şubenin, merkezi temsil ve ilzam yetkisi bulunduğu kabul edilmiş ve bu husus tescil edilmiş ise şube, tescil edilen yetki sınırları içinde merkezi temsil edebilir.

Şube temsilcisinin kullanacağı unvanda; merkezi Türkiye’de bulunan işletmenin ticaret unvanının yanında, şube olduğunun, merkezi yabancı ülkede bulunan bir işletmenin ticaret unvanının yanında da, merkezin ve şubenin bulunduğu yerlerin ve şube olduğunun gösterilmesi gerektiği unutulmamalıdır.

Ticaret Sicili Yönetmeliğinin 121 inci maddesinin (1) inci fıkrasının (c) bendinde; “Su-
beyi temsile yetkili kişi veya kişilerin adı ve soyadı, vatandaşlığı, kimlik numarası, yerleşim

yeri, bunların temsil yetkileri yalnız şube işlerine ilişkin olduğu takdirde, temsilin şeklinin tescil edilmesi zorunludur.” hükmüne yer verildiğinden, şube temsilcilerinin imza sirkülerinin tescil edilen yetkilere göre yapılması icap eder.

24- Şube temsilcileri için yapılacak imza sirkülerine eklenecek dayanak belge:

Şubenin tesciliyle ilgili tescil ve ilan işlemi tamamlanmış ise şirket sözleşmesi ve bu sözleşmede yer alan hükümlere uygun olarak alınmış kararların yer aldığı ticaret sicili gazetesi, İlan işleminin tamamlanamadığı durumlarda ticaret müdürlüğünden alınmış, şubenin tesciline esas alınan sözleşme veya kararlar ile bunların tescil edildiğini gösteren yazı, İşleme dayanak olarak eklenecektir.

KOOPERATİFLERDE TEMSİL VE İMZA SİRKÜLERİ:

25- 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu hükümlerine tabi kooperatiflerde:

a) Kooperatifi yönetim kurulunun temsil edeceği, temsil yetkisinin devredilebileceği:

Temsilcinin, tescili ile hangi durumlarda çift ve tek imza kullanılabileceği:

1163 sayılı Kooperatifler Kanununun:
55 inci maddesinde açıklandığı üzere, kooperatif, yönetim kurulu tarafından temsil olunur.

58 inci maddesi gereğince, temsil yetkisinin devir edilebilmesi için:
Kooperatif anasözleşmesinde, kooperatifin temsil yetkisinin kısmen veya tamamen kooperatif ortağı bulunmaları şart olmayan bir veya birkaç müdüre veya yönetim kurulu üyesine verilebilmesi için genel kurula veya yönetim kuruluna yetki verilmiş olması,
Bu yetkiye dayalı olarak, genel kurul veya yönetim kurulunca da bu hususta karar alınması,

Zorunludur.

Aynı Kanunun 61 inci maddesi gereğince de; yönetim kurulunun, kooperatifi temsile yetkili kılınan kimselerin isimlerini ve imzalarını ticaret siciline bildirerek tescil işlemini yaptırması gerekmektedir.

1163 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi uyarınca, kooperatifin ne suretle (tek, çift veya daha fazla imza ile) temsil olunacağına ana sözleşmede gösterilmesi gerektiğinden, temsil şeklinin tescil edilmiş ana sözleşmeye göre belirlenmesi icap etmektedir.

Ana sözleşmede bu hususta bir açıklık bulunmamakta ise, Yargıtay 12. HD. nin 24.10.1994 tarihli ve E. 13166, K. 12899 sayılı kararında belirtildiği üzere, 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 98 ve 6102 sayılı TTK'nin 370 inci maddesi gereğince kooperatif çift imza ile temsil edilir.

Birleştirme nedeniyle yürürlükten kaldırılan 1984/41 sayılı Genelge'de açıklandığı üzere; uygulamada zaman zaman müşterek imza ile yetkilendirilmiş temsilcileri, şirket sözleşmesindeki “*müşterek imza ile temsil*” hükmünü ortadan kaldırmak ve tek imza ile şirketle ilgili temsil yetkilerini kullanmak amacıyla diğer imza yetkilisine vekâletname vermek istemektedirler de, bu durum belirlenmiş temsil kuralına aykırı olduğundan, “kendisine asaleten diğer yetkiliye vekâleten” tek imza ile tüzel kişiliğin temsili mümkün bulunmamaktadır.

b) Yönetim kurulunun oluşumu:

1163 sayılı Kanununun 55 inci maddesi hükmü gereğince, kooperatif yönetim kurulu en az üç üyeden kurulur. Bunların ve yedeklerinin kooperatif ortağı olmaları şarttır.

Şayet bir tüzel kişi yönetim kurulu üyeliğine seçilmiş ise, tüzel kişinin, temsilcilerinin isimlerini kooperatife bildirmesi zorunludur.

c) Yönetim kurulunun görev süresi ve bunun başlangıç tarihi:

1163 sayılı Kanununun 57 nci maddesi, yönetim kurulu üyelerinin en çok dört yıl süreyle görev yapmak üzere seçileceğini öngörmüştür.

Anonim şirketlere ilişkin diğer açıklamalar kooperatifler için de geçerlidir.

ç) Temsil yetkisinin kapsamı:

1163 sayılı Kanununun 59 uncu maddesinde yer verildiği üzere; temsile yetkili şahıslar kooperatif namına onun amacının gerektirdiği bütün hukuki işlemleri yapabilir.

Bu temsil yetkisinin sınırlandırılması iyi niyet sahibi üçüncü şahıslara karşı hiçbir hüküm ifade etmez. Temsil yetkisinin sadece esas müessesenin veya bir şubenin işlerine hasrolunmasına veya kooperatif unvanının birlikte kullanılmasına dair ticaret siciline tescil edilmiş olan kayıtlar saklıdır.

Yönetim kurulu üyeleri ve kooperatif personeli ortaklık işlemleri dışında kendisi veya başkası namına, bizzat veya dolaylı olarak kooperatifle kooperatif konusuna giren bir ticari muamele yapamaz.

d) İmza sirküleri:

1163 sayılı Kanununun 7 nci maddesi hükmü gereğince kooperatif, ticaret siciline tescil ile tüzel kişilik kazanmaktadır.

Bu sebeple, kooperatif temsilcisinin/temsilcilerinin, kooperatifin amacına ve işletme konusuna giren her tür işleri ve hukuki işlemleri kooperatif adına yapabilmesi ve kooperatif unvanını kullanabilmesi için ana koşul kooperatifin tescil edilmiş olmasıdır.

Kooperatif, yönetim kurulu tarafından temsil edileceği için:

Yönetim kurulu üyelerinin sayıları ile bunlardan kooperatif adına imza koymaya yetkili olanların ana sözleşmede gösterilmesi zorunlu olduğundan öncelikle bu husus araştırılmalı ve ana sözleşmeyle atanmış veya genel kurul tarafından seçilmiş yönetim kurulu saptanmalıdır.

1163 sayılı Kanununun 3 üncü maddesi uyarınca, kooperatifin ne suretle temsil olunacağına (genel kurul veya yönetim kuruluna temsil yetkisinin devri için yetki verilip verilmediği ve tek, çift veya daha fazla imza ile temsil edilip edilmeyeceğinin) ana sözleşmede gösterilmesi gerektiğinden, temsil şeklinin tescil edilmiş ana sözleşmeye göre belirlenmesi ve imza sirkülerinin buna göre yapılması icap etmektedir.

e) Yönetim kurulunun temsil yetkisinin görev süresi ile sınırlı olduğu:

1163 sayılı Kanununun 57 inci maddesi yönetim kurulu üyelerinin en çok dört yıl süreyle görev yapmak üzere seçileceğini öngördüğünden, yönetim kurulunun temsil süresi dört yıl ile sınırlıdır. Ana sözleşme ile bu süre kısaltılabilir, ancak uzatılamaz. Ana sözleşmede yönetim kurulu için belirtilen süreye ilişkin hükümlere imza sirküleri metninde mutlaka yer verilmelidir.

Yönetim kurulunun temsil yetkisinin başlangıç tarihi, bu Genelge'nin anonim şirketlerde açıklandığı üzere kooperatif için yönetim kurulunun seçildiği genel kurul tarihidir.

Kooperatif ana sözleşmesinde, kooperatifin temsil yetkisinin kısmen veya tamamen kooperatif ortağı bulunmaları şart olmayan bir veya birkaç müdüre verilebilmesi için genel kurula veya yönetim kuruluna yetki verilmiş ve bu yetkiye istinaden de kooperatife müdür atanmış ise

bu Genelge'nin anonim şirketlerde açıklandığı üzere, bunların görev süreleri yönetim kurulunun görev süresiyle sınırlı değildir.

f) Kooperatifler için yapılacak imza sirkülerine eklenecek dayanak belge:

İlan işlemi tamamlanmış ise kooperatif ana sözleşmesinin ve varsa temsil yetkisinin devri hususunda genel kurul veya yönetim kurulu kararının yer aldığı ticaret sicili gazetesi,
İlan işleminin tamamlanamadığı durumlarda ticaret müdürlüğünden alınmış, kooperatifin ve varsa genel kurul veya yönetim kurulu kararının tescil edildiğini ve ilan aşamasında olduğunu gösteren yazı ile kooperatif ana sözleşmesi ve varsa genel kurul veya yönetim kurulunun temsil yetkisinin devri hususunda aldığı karar,
İşleme dayanak olarak eklenecektir.

g) Kooperatif tasfiye memurunun temsil yetkisi ve imza sirküleri:

aa) Kooperatiflerin dağılması (tasfiyesi) işlemleri, tasfiye kurulunun atanması, tescil ve ilanı:

Kooperatiflerin dağılma sebepleri 1163 sayılı Kanununun 81 inci maddesinde sayılmıştır.

Aynı madde gereğince, mahkemece veya genel kurulca tasfiye memurları seçilmediği takdirde tasfiye işlerini yönetim kurulu yapar. Tasfiye kurulunun görevleri ana sözleşmede gösterilir.

1163 sayılı Kanununun 82 nci maddesi gereğince, iflastan gayri hallerde kooperatifin dağılması, yetkili organlar tarafından Ticaret Siciline tescil ile ilan ettirilir.

bb) Tasfiye kurulunun temsil yetkisi, kapsamı:

1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 81 inci maddesi uyarınca, tasfiye kurulunun görevlerinin ana sözleşmede gösterilmesinin zorunlu olması nedeniyle, öncelikle ana sözleşmede hüküm bulunup bulunmadığına bakılacak ve yetkiler buna göre belirlenecektir.

1163 sayılı Kanununun 98 inci maddesi **yollaması nedeniyle anonim şirketlerin tasfiyesiyle ilgili bu genelgede yer verilen hükümler kooperatiflerde de uygulanır.**

Tasfiye memurları, tasfiyenin gerektirmediği yeni bir işlem yapamazlar.

cc) Tasfiye kurulunun imza sirküleri ve eklenecek dayanak belgeler:

1163 sayılı Kanununun 82 nci maddesi gereğince, ana sözleşmede gösterilen yetkili organın, tasfiyeyi ve tasfiye kurulunu ticaret siciline tescil ve ilan ettirmek zorunda olması nedeniyle, ilan yapılmış ise bunların tescil ve ilan edildiğini gösteren ticaret sicili gazetesi,

İlan işlemlerinin tamamlanamadığı durumlarda ticaret müdürlüğünden alınmış, tescil işleminin yapıldığını ve ilan aşamasında olduğunu gösteren yazı ile bunun için ticaret sicil müdürlüğüne verilmiş belgeler,

Esas alınmak suretiyle imza sirküleri düzenlenecek ve bunlar işleme dayanak olarak eklenecektir.

ğ) Kooperatif şubeleri:

1163 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin 10 uncu bendinde yer verildiği üzere, kooperatifler, lüzum gördükleri takdirde memleket içinde ve dışında şubeler açabilirler. Şubeler, merkezin sicil kaydına atfı yapılmak suretiyle buldukları yer ticaret siciline tescil olunurlar.

Aşağıda açıklandığı üzere, 1163 sayılı Kanunun 98 inci maddesi yollaması nedeniyle yukarıda anonim şirket şubeleriyle ilgili yer verilen açıklamalar, kooperatif şubeleri için de uygulanır.

h) 1163 sayılı Kooperatif Kanununda hüküm bulunmayan hallerde uygulanacak hükümler:

1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 98 inci maddesinin, bu Kanunda aksine açıklama olmayan hususlarda Türk Ticaret Kanunundaki anonim şirketlere ait hükümlerin uygulanacağına dair hükmü içermesi nedeniyle, 1163 sayılı Kanunda hüküm bulunmayan hallerde anonim şirketlerde temsil ve imza sirküleri yapılmasına dair bu genelgede yer verilen açıklamalar kooperatiflerde de uygulanır.

26- 1581 sayılı Kanun hükümlerine tabi Tarım Kredi Kooperatiflerinde:

1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununun;

4 üncü maddesinde, kooperatifler, bölge birlikleri ve Merkez Birliği tarafından yapılacak seçimlerin esaslarının, temsilcilerinin adedinin, yönetim kurulu üyeleri ile kooperatif ve bölge birlikleri tarafından seçilecek temsilcilerde aranacak diğer niteliklerin ve yönetim kurulu üyelerinin çeşitli ilçe, il ve bölgeleri temsil esaslarının ana sözleşmelerde tayin ve tespit edileceği belirtilmiştir.

7 nci maddesinde ise kooperatif, bölge birlikleri ve Merkez Birliği **örnek ana sözleşmelerinin**, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından hazırlanacağı hükmüne yer verilmiştir.

a) Tarım Kredi Kooperatiflerinin temsili:

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından hazırlanan Tarım Kredi Kooperatifleri Örnek Ana Sözleşmesinin:

43 üncü maddesi gereğince, Tarım Kredi Kooperatiflerini idare ve yargı organları ile üçüncü şahıslara karşı müdür, bulunmaması hâlinde müdür vekili temsil eder. Ancak, **kooperatifi taahhüt altına koyabilmek için** tarım kredi kooperatifi unvanı altında;

- Müdür veya müdür vekili ile bir yetkili personelin,
- Müdür veya müdür vekilinden başka yetkili personelin bulunmaması hâlinde, müdür veya müdür vekili ile yönetim kurulu başkanı veya başkan vekili ile üyelerden biri,
- Müdür veya müdür vekilinin de bulunmaması halinde yönetim kurulu başkanı veya başkan vekili ile bir üyenin ya da yetkili bir personelin müşterek imzaları şarttır.

42 ve 44 üncü maddeleri gereğince, kooperatif müdürlüğü; kooperatif müdürü veya müdür vekili ile diğer personelden teşekkül eder ve bunlar atama yoluyla görevlendirilirler.

30 uncu madde gereğince de kooperatif yönetim kurulu da, genel kurulca gizli oyla dört yıl için seçilecek beş üyeden teşekkül eder.

b) Tarım Kredi Kooperatifleri temsilcilerinin görev süresi:

Kooperatifi taahhüt altına koyacak işlemler, müdür veya müdür vekili ile yetkili personel tarafından yapılmakta ise, atama yoluyla göreve gelmeleri nedeniyle bunlar için bir süre söz konusu değildir.

Yukarıda açıklandığı üzere, atama ile gelen bu görevlilerin bulunmaması halinde yönetim kurulu başkanı veya başkan vekili ile üyelerden biri işleme katılabilirler. Bu durumda, yönetim kurulu üyeleri seçimle göreve gelmiş buldukları için bunların görev süresi ise seçim tarihinden başlamak kaydıyla dört yıldır.

c) Tarım Kredi Kooperatiflerinin tescile tabi olmadığı, ana sözleşmenin Bakanlıkça onaylanmasından sonra tüzel kişiliği kazanacağı:

Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliğinin 15 Aralık 1995 günlü 18955 sayılı yazısında da belirtildiği üzere:

1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununun “Uygulanmayacak hükümler” başlıklı 21 inci maddesinin (C) bendinin (b) alt bendinde yer alan (6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 42 nci maddesi) hükmü gereğince Tarım Kredi Kooperatiflerinde, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun tescil ile ilgili 40 ıncı maddesi uygulanmaz.

Aynı şekilde, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından hazırlanan Tarım Kredi Kooperatifleri Örnek Ana Sözleşmesinin 3 üncü maddesinde kooperatifin tescil ve ilâna tâbi olmadığı ve kurucu ortaklarca imzalanan kooperatif ana sözleşmesinin tasdikinden sonra, sunulduğu Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının izin ve tasdikini müteakip kooperatifin tüzel kişilik kazanacağı hükmüne yer verilmiştir.

ç) İmza sirküleri düzenlenmesi ve eklenecek belgeler:

Tarım Kredi Kooperatifleri temsilcilerinin talep etmeleri halinde bunlar için de noterliklerde imza sirküleri yapılabilir.

Temsilin yetki ve şekline Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından hazırlanan Tarım Kredi Kooperatifleri Örnek Ana Sözleşmesinin 43 üncü maddesinde yer verilmesi nedeniyle temsilcilerin sıfat ve yetkilerinin bu maddeye göre belirlenmesi ve imza sirküleri içeriğine yazılması,

İmza sirküleri yapılacak temsilciler; müdür veya müdür vekili ile yetkili personel ise bu yere atandıklarına ilişkin, yönetim kurulu başkanı veya başkan vekili ile üyelere biri ise yönetim kuruluna seçildiklerini gösteren belgeleri ibraz etmeleri ve bunların **imza sirküleri işleme** eklenmesi gerekir.

d) Tarım Kredi Kooperatifi temsilcilerinin köy veya mahalle ihtiyar heyetleri onaylı imza sirküleri ile noterlik işlemi yaptıramayacakları:

Tarım Kredi Kooperatifi temsilcilerinin köy veya mahalle ihtiyar heyetlerinden onaylı imza sirküleri ile noterliklere başvurarak işlem yaptırmak istediklerinin Biriğimize intikal ettirilmesi üzerine konu Yönetim Kurulunun 23.09.2014 günlü toplantısında görüşülmüştür.

1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununun 12 nci maddesi “*Kooperatiflerin kredi ile ilgili alacak senetleri, kâğıtları ve her türlü taahhütname ve sözleşmeler ortadaki oturduğu veya kooperatifin bulunduğu köy veya mahalle ihtiyar heyetleri tarafından parasız olarak tasdik olunur.*” hükmünü içerdiğinden, köy veya mahalle ihtiyar heyetleri tarafından sadece kredilerle ilgili olarak yukarıda sayılan senet ve belgeler onaylanabilir, bu kapsama girmeyen senet ve belgelerin onayı ise yapılamaz. Bu sebeple, noterliklerde köy veya mahalle ihtiyar heyetleri tarafından onaylanmış imza sirküleriyle işlem yapılması mümkün bulunmamaktadır.

e) Tarım Kredi Kooperatifi temsilcilerinin noterlikten onaylanmış imza sirkülerinin noterlik işlemlerinde kullanılıp kullanılmayacağı:

Tescile tabi olmamaları nedeniyle temsile yetkili olanların görevlerinin devam edip etmediği ticaret sicil kayıtları üzerinden incelenemeyeceğinden diğer noterlik işlemlerinde daha önce noterlikçe onaylanmış imza sirkülerinin değil, noterlik işlemi için başvuran Tarım Kredi Kooperatifi temsilcileri, müdür veya müdür vekili ile yetkili personel ise, bu yere atandıklarına ilişkin; yönetim kurulu başkanı veya başkan vekili ile üyelere biri ise, yönetim kuruluna seçildiklerini gösteren belgeleri ibraz etmeleri ve bunların **noterlik işleme** eklenmesi icap etmektedir.

f) 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu ile bu Kanuna göre düzenlenmiş ana sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde uygulanacak hükümler:

1581 sayılı Kanunun 20 nci maddesi gereğince, bu Kanun ve bu Kanuna göre düzenlenen ana sözleşmelerde açıklık bulunmayan hususlar için 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu hükümleri uygulanır.

27- Kamu kurum ve kuruluşlarının işlemleri sırasında, gerçek kişi tacir ile tüzel kişi tacir adına imzaya yetkili olanların imzalarını veri tabanlarında saklama ve kullanmaları:

(03.02.2021 tarih ve 39 sayılı genel yazı uyarınca eklenmiştir.)

03.02.2021 tarih ve 31384 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 7263 sayılı "Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 40 ve 373 üncü maddelerinde yapılan düzenlemeler sonucu;

kamu kurum ve kuruluşlarının işlemleri sırasında, gerçek kişi tacir ile tüzel kişi tacir adına imzaya yetkili olanların imzalarının kendilerinin oluşturacağı ortak veri tabanındaki sicil dosyasından ya da ticaret sicili kayıtlarına ilişkin ticaret sicili müdürlüklerince düzenlenen belgeler ile Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanan ilanın kullanılacağı kabul edilmiştir.

Ancak; kamu kurumu dışındaki tüzel ya da gerçek kişiler tarafından (bankalar, tacirler, vb) kullanılmasını engelleyen bir yasal düzenleme bulunmadığından, ilgililerin talebi doğrultusunda noterliklerce ticaret siciline kayıtlı gerçek ya da tüzel kişi tacirlerin imza sirküleri düzenlenebilecektir.

Ayrıca; kamu kurumu niteliğinde bulunmaması nedeniyle noterliklerde anılan imza sirküleri ile işlem yapılmasına engel bir durum bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.
Saygılarımla,

**Dursun CİN
BAŞKAN**

**BU GENELGE İLE İLGİLİ
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN GENELGE VE GENEL YAZILAR:**

16.01.2017 tarihli ve (1) sayılı genelge,
23.01.2017-H (18) sayılı genel yazı,
Yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlükten kaldırılan genelge ve genel yazılara, TNB internet sayfasında yer alan "YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN GENELGE VE GENEL YAZILAR" bölümünden ulaşılabilir.